

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Університету

«18» листопада 2018 р. (протокол № 1)

С.М. Лаптев

**Кодекс академічної доброчесності
Університету «КРОК»**

КИЇВ -2018

РОЗДІЛ 1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Кодекс академічної доброчесності (далі – Кодекс) Університету «КРОК» (далі – Університет) – це документ, що закріплює принципи та правила етичної поведінки та академічної доброчесності у відносинах між учасниками освітнього процесу. Кодекс визначає процедури забезпечення дотримання академічної доброчесності в Університеті, види академічної відповідальності за конкретні порушення академічної доброчесності.

1.2. Кодекс розроблений на основі «Бухарестської декларації етичних цінностей і принципів вищої освіти в Європі», Конституції України, Цивільного Кодексу України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах, «Етичного кодексу ученого України», Статуту ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», Правил внутрішнього трудового розпорядку та інших нормативних документів.

1.3. Дія Кодексу поширюється на всіх учасників освітнього процесу Університету.

1.4. Метою Кодексу є:

- забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Університеті та високої академічної культури в його стінах;
- формування в учасників освітнього процесу та працівників моральних цінностей, соціальної активності і відповідальності;
- розвиток необхідних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів, академічних та університетських свобод;
- підвищення позитивного іміджу та ділової репутації Університету в Україні та міжнародному освітньому просторі;
- дотримання високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності;
- запобігання порушення академічної доброчесності.

РОЗДІЛ 2 ПОНЯТТЯ ТА ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1. Основні поняття:

- Академічна доброчесність - сукупність етичних принципів та правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

- Академічна культура - сукупність способів і методів діяльності університетської спільноти, її системна інтегрована якість, що відображає досягнутий рівень розвитку.

- Діловий етикет – порядок та правила поведінки працівників та учасників освітнього процесу Університету в процесі спільної діяльності, ділового спілкування, прийняття на роботу, звернення до керівництва, тощо.

- Здобувачами вищої освіти є студенти, аспіранти, та докторанти Університету.

- Наукова етика – сукупність встановлених та визнаних науковою спільнотою норм поведінки, правил, моралі наукових працівників, зайнятих в сфері науково-технологічної та науково-педагогічної діяльності.

- Науковий результат – нове наукове знання, одержане в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень та зафіксоване на носіях інформації. Науковий результат може бути у формі звіту, опублікованої наукової статті, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття, проекту нормативно-правового акту, нормативного документа або науково-методичних документів, підготовка яких потребує проведення відповідних наукових досліджень або містить наукову складову тощо (п. 22 ст. 1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»).

- Науково-технічна інформація – будь-які відомості та/або дані про вітчизняні та зарубіжні досягнення науки, техніки і виробництва, одержані в ході науково-дослідної, дослідно-конструкторської, проектно-технологічної, виробничої та громадської діяльності, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді (абзац другий ст. 1 Закону України «Про науково-технічну інформацію»).

- Система внутрішнього забезпечення якості освіти – загальна політика, стратегія і процедури забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Університеті, розподіл відповідальності за удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості, що передбачає низку завдань, заходів і процедур, моніторинг та аналіз результатів діяльності на всіх рівнях організаційної структури університету, в тому числі щодо забезпечення якісного здобуття знань, навичок та інших компетентностей відповідно до стандартів вищої освіти.

- Учасниками освітнього процесу є здобувачі вищої освіти, фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу, наукові, педагогічні, науково-педагогічні працівники, інші працівники та адміністрація Університету.

- Якість вищої освіти - рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти.

2.2. Принципами академічної доброчесності є:

- Відповідальність - сумлінне виконання взятих на себе зобов'язань, протистояння будь-яким формам дискримінації, ганебним вчинкам, негативному впливу інших осіб; здатність брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності.

- Демократичне управління — управління системою вищої освіти та університету, яке повинно базуватись на залученні усіх відповідних учасників освітнього процесу та етичному виконанні своїх повноважень керівництвом на різних ланках.

- Довіра - усі учасники освітнього процесу мають впевненість в чесності та доброчесності один одного та можуть покластись один на одного.

- Міжнародна співпраця — усі учасники освітнього процесу визнають важливість міжнародної колаборації в освіті.

- Підзвітність - учасники освітнього процесу належним чином використовують делеговані їм повноваження.

- Повага - виявлення поваги до інших учасників освітнього процесу, незалежно від віку, статі, статусу, релігії, раси та уникнення зловживань посадовим становищем.

- Прозорість - доступність та відкритість інформації, правил, планів, процесів та дій, які передбачають, що працівники університету зобов'язані діяти відкрито, передбачувано та зрозуміло задля просування власної підзвітності та залучення учасників освітнього процесу.

- Протидія конформізму - активна участь у процесах атестації наукових кадрів протидіяти наданню наукових ступенів і звань за роботи, які не відповідають сучасним досягненням світової науки або виконані з порушенням норм етики, зокрема рішуче викривати факти плагіату й інших форм порушень авторського права.

- Рівність та соціальна справедливість — рівний доступ до освіти незалежно від раси, політичних, релігійних та інших переконань, статі, гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації, етнічного, соціального, національного походження, стану здоров'я, інвалідності.

- Самовдосконалення та вдосконалення системи — учасники освітнього процесу визнають важливість та докладають максимальних зусиль до постійного вдосконалення освітньої системи, зокрема через власний професійний розвиток.

- Свобода в науці – це, в першу чергу, свобода вибору наукових напрямів дослідження, концепцій, гіпотез, парадигм, проблем і методів їхнього вирішення, й понад усе, свобода думки та слова. Свобода в науковій творчості в своїй основі повинна мати високий професіоналізм. Учений має захищати свободу наукової думки, засуджувати цензуру щодо наукової творчості та будь-які намагання монополізувати ті чи інші напрями науки.

- Справедливість - неупереджене, однакове ставлення до усіх учасників освітнього процесу, позбавлене дискримінації та нечесності.

- Чесність - систематичне уникнення шахрайства, обману, крадіжок та будь-якої безчесної поведінки.

РОЗДІЛ 3

ПРАВИЛА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ

3.1. Усі учасники освітнього процесу Університету повинні дотримуватися *загальних правил академічної доброчесності*:

- дотримуватися вимог Конституції України, Законів України, Рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах, «Етичного кодексу ученого України» затвердженого Загальними зборами Національної академії наук України 15 квітня 2009 р., Статуту Університету, Правил внутрішнього розпорядку, інших внутрішніх нормативних документів Університету;

- дотримуватися принципів академічної доброчесності та етичних норм;

- відповідально ставитися до захисту своїх прав та виконання обов'язків;

- своїми вчинками сприяти покращенню авторитету Університету, не чинити правопорушень, сприяти попередженню й викоріненню різних видів порушень іншими особами в навчальній, викладацькій, науковій та інших видах діяльності;

- шанобливо ставитися до елементів корпоративної символіки прапора, емблеми, логотипу;

- дотримуватися культури зовнішнього вигляду працівниками та усіма учасниками освітнього процесу;

- поважати честь, гідність та особисту недоторканість усіх учасників освітнього процесу та співробітників, незважаючи на їх стать, вік, матеріальний стан, соціальне становище, расову приналежність, релігійні та політичні переконання;

- не розповсюджувати та запобігати розповсюдженню інформації, яка є неправдивою, викладеною з перекрученням фактів, наклепницькою, такою, що ображає людину або може завдати шкоди репутації Університету;

- не розголошувати конфіденційну інформацію, інформацію з обмеженим доступом та інші види інформації відповідно до вимог законодавства в сфері інформації та звернення громадян;

- сприяти становленню та розвитку партнерських відносин між науковими, педагогічними та науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти;

- допомагати учасникам освітнього процесу та співробітникам, які опинилися в складних життєвих обставинах;

3.2. Здобувачі вищої освіти та особи, що навчаються повинні дотримуватися наступних правил:

- виконувати навчальні завдання, завдання проміжного та підсумкового контролю з сумлінністю, вчасно та самостійно (крім випадків, коли для виконання роботи потрібна група осіб);

- бути присутнім на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами та переведенням на індивідуальний графік навчання;

- займатися самостійною роботою, знаходити інформацію з надійно перевічених джерел, користуватися бібліотечним фондом Університету, додатково опрацьовувати нову літературу та Інтернетресурси, подавати на оцінювання лише самостійно виконану роботу, що не є запозиченою або переробленою з іншої, виконаної третіми особами;

- поважати право інтелектуальної власності, наукові та навчальні здобутки інших учасників освітнього процесу;

- надавати достовірну інформацію про результати власної інтелектуальної, навчальної, наукової, творчої діяльності;

- не фальсифікувати або не фабрикувати інформацію, наукові результати з їх наступним використанням у роботах (курскових, дипломних, дисертаційних);

- дотримуватись правил ділової етики у спілкуванні зі усіма учасниками освітнього процесу та працівниками Університету;

- не використовувати та запобігати використанню з боку інших студентів службових або родинних зв'язків для отримання нечесної переваги в навчальній та науковій діяльності;

- контролювати дотримання правил та принципів академічної доброчесності науковими, педагогічними, науково-педагогічними працівниками Університету;

- протидіяти конформізму, нести персональну відповідальність за чесну й об'єктивну оцінку навчальних і кваліфікаційних робіт та дисертацій, захищати свободу наукової думки, засуджувати цензуру щодо наукової творчості;

- дотримуватися найвищих професійних стандартів планування та проведення наукових досліджень та відповідати за бездоганну чесність і прозорість на всіх стадіях наукового дослідження, рішуче викривати факти плагіату й інших форм порушень авторського права та не включати до списку авторів осіб, які не мали відношення до отримання наукових результатів.

3.3. Педагогічні, Науково-педагогічні та наукові працівники зобов'язані:

- доносити до аудиторії достовірну наукову інформацію, проводити викладання навчальних дисциплін відповідної освітньої програми на високому науково-теоретичному й методичному рівнях; використовувати новітні й достовірні джерела інформації, дотримуючись правил посилання;

- відповідно до вимог законодавства постійно підвищувати свій професійний рівень, використовувати у викладацькій діяльності новітні педагогічні технології та інформаційно-комунікаційні засоби навчання;

- звертатися до здобувачів вищої освіти та інших учасників освітнього процесу, працівників на «Ви», не принижувати їх гідності, керуватися принципами об'єктивності та прозорості під час оцінювання знань і компетентностей;

- приходити на всі заняття вчасно, використовувати ефективно академічний час для досягнення високих результатів навчання;

- надавати достовірну інформацію про власну педагогічну науково-педагогічну, творчу діяльність;

- поважати думку кожного із здобувачів вищої освіти, заохочувати і надавати всім рівні можливості під час навчання;

- якісно, вчасно та результативно виконувати свої функціональні обов'язки;

- для запобігання конфлікту уникати приватного інтересу, пов'язаного з неакадемічним характером відносин, уникати відносин зі студентами, які тягнуть за собою, зокрема: пряме чи непряме отримання подарунків або послуг від здобувачів в обмін на дії та рішення, що належать до компетенції викладача; обговорення професійних, особистісних якостей працівників чи учасників освітнього процесу; намірів установити інтимні стосунки із здобувачами вищої освіти;

- контролювати дотримання правил та принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти та працівниками.

3.4. **Порушеннями академічної доброчесності вважається:**

- порушення будь-якого з правил, зазначених в Главі 3 цього Кодексу;

- плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору (пункт в ст. 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права»);

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства (ч. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту»);

- самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- фальсифікація - свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема, під час оцінювання результатів навчання;

- обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- Хабарництво — надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;

- неправомірна вигода/хабарництво на сесії - пропозиція або отримання оплати у матеріальному чи нематеріальному вигляді за успішне складання заліку, іспиту чи іншого компонента навчальної програми (оплата зарахування присутності);

- примусові благодійні внески та/або примусова праця - примус студентів сплачувати гроші чи виконувати певну працю під загрозою зумисно завдати шкоди інтересам та правам студента у навчанні, побуті чи інших питаннях;

- непотизм та перевищення повноважень - використання родинних зв'язків чи службового становища для отримання переваг у навчальній, позанавчальній, науковій чи адміністративній сферах.

РОЗДІЛ 4

КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЗАХИСТУ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

4.1. Комісія з питань захисту Академічної доброчесності (далі – Комісія) – колегіальний орган, створений в Університеті для виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності та правил цього Кодексу, для розгляду скарг щодо підозри в порушенні правил у навчальній, науковій і педагогічній діяльності, для надання пропозицій адміністрації університету (факультетів) щодо притягнення порушників академічної доброчесності до відповідальності й накладання відповідних санкцій, передбачених законодавством України, цим Кодексом та внутрішніми документами Університету.

4.2. Комісія складається з 4 постійних членів і утворюється наказом Ректора Університету.

4.2.1. За посадою до складу комісії входять:

- Проректор з наукової роботи;
- Проректор з науково-педагогічної роботи (навчальна робота);
- Голова конференції трудового колективу;
- Голова Студентської ради.

4.3. Голова Комісії, його заступник і секретар обираються з числа її членів на першому засіданні простою більшістю голосів шляхом відкритого голосування.

4.4. У разі виникнення порушення академічної доброчесності студентом, педагогічним, науково-педагогічним або науковим працівником на одній з спеціальностей Університету до роботи комісії можуть долучатися декани, директори інститутів, завідувачі кафедр та їх заступники.

4.5. У разі виникнення порушення академічної доброчесності аспірантом, докторантом або їх науковим керівником до роботи комісії можуть долучатися начальник аспірантури і докторантури і Голова відповідної Спеціалізованої вченої ради.

4.6. Голова Комісії звітує перед Вченою радою Університету про результат кожного засідання Комісії та прийняте на засіданні рішення щодо наявності чи відсутності порушення академічної доброчесності. У випадку наявності порушення академічної доброчесності Вчена рада Університету за поданням Голови Комісії приймає рішення про вид відповідальності до особи яка його вчинила.

4.7. Порядок розгляду скарг та питань про порушення академічної доброчесності та правил цього Кодексу:

- опрацювання отриманої заяви (інформації) на засіданні Комісії;
- визначення відповідальних осіб для проведення розслідування (засвідчується протоколом);
- повідомлення особи про подання стосовно неї скарги до Комісії (Повідомляється письмово);
- проведення розслідування;
- проведення засідання з обов'язковою участю заявника та особи, яку підозрюють у порушенні Академічної доброчесності та правил цього Кодексу (за потреби з запрошенням свідків, експерта, юриста та інших спеціалістів, необхідних для вирішення справи);
- винесення рішення та пропозицій (засвідчується протоколом).

4.8. Рішення Комісії щодо розгляду питання про порушення академічної доброчесності надається впродовж трьох днів ректору Університету.

Ректор на його підставі приймає рішення про винуватість або невинуватість особи та, у випадку винуватості, притягнення її до академічної відповідальності або застосування заходів дисциплінарного чи виховного характеру.

Прийняте рішення є підставою для видання наказу по Університету. У випадку нововиявлених обставин справи або недостатнього вивчення Комісією усіх поданих матеріалів та свідчень, ректор Університету може направити справу на додатковий розгляд.

4.9. Комісія повинна забезпечити конфіденційність розгляду питання про порушення академічної доброчесності. Лише учасники процедури розгляду

порушення академічної доброчесності можуть бути ознайомлені зі змістом скарги та матеріалами справи.

4.10. Рішення про притягнення до академічної відповідальності може бути оскаржене в письмовій формі впродовж десяти днів з моменту ознайомлення з прийнятим рішенням ректором Університету.

Апеляція подається на ім'я ректора Університету, який призначає склад апеляційної комісії для повторного розгляду справи.

РОЗДІЛ 5 ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

5.1. За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники Університету можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання;
- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- розірвання контракту (трудової угоди) або не продовження трудових відносин з працівником.

5.2. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне вивчення відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із Університету;
- позбавлення наданих Університетом пільг з оплати навчання.

5.3. Додаткові та/або деталізовані види академічної відповідальності учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності можуть також визначатися спеціальними законами.

РОЗДІЛ 6 ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Цей Кодекс приймається Вченою радою Університету та вводиться в дію наказом Ректором Університету.

6.2. Зміни та доповнення до Кодексу вносяться за рішенням Вченої ради Університету.

6.3. Усі учасники освітнього процесу зобов'язані знати та виконувати цей Кодекс. Незнання або нерозуміння норм цього Кодексу не є виправданням неетичної поведінки та порушення правил академічної доброчесності.